

og nu det ærede Medlem Hr. Kr. Kristensen gjorde Bemærkninger om 2det Stykke i § 59, idet de ankede over, at der staaar, at naar der indenfor Tilsynsudvalget ikke er Enighed om Skolernes Stilling, kan en af Parterne forlange Tilsynsdirektøren for Folkeskolen tilkaldt som afgørende Opmand. Jeg tror, de har nogen Ret i deres Anke. Som det staaar, tror jeg ikke, det bør staa, men paa den anden Side tror jeg, at de overser, at der i dette Tilsynsudvalg er to Parter, nemlig de to af Skolekommissionen valgte og de tre Forældrerepræsentanter. Jeg synes derfor, der skulde staa, at naar mindst to af Tilsynsudvalget er af den Mening, at Skolens Forhold ikke staaar Maal, kan man føre Klage derover. Jeg synes ikke, man kan kræve Flertal, for saa vil det altid være Forældrene, der bliver de afgørende, idet de er i Flertal, og det er ikke Meningen. Jeg tror heller ikke, det var det ærede Medlem Hr. Klaus Berntsens og Hr. Kr. Kristensens Mening.

I § 60 er der udeladt noget, som fandtes i Forslaget af 1911. Det angaar private Skoler, der ledes af en enkelt eller enkelte Personer for deres egen Regning uden pædagogisk og økonomisk afgørende Medvirkning og Ansvar fra de Skolen søgende Børns Forældre. Disse Skoler lægger man helt ind under det almindelige Tilsyn. Jeg synes dog, der skulde aabnes en Adgang for disse Skoler til ogsaa at faa et Forældretilsyn, saaledes at der føjes ind, at naar mindst Halvdelen af de skolesøgende Børns Forældre ønsker det, skal der nedsættes et Forældrenævn. Og dette skulde have en afgørende Bestemmelse med Hensyn til, om der ved Eksamen skal prøves i andre end de fire Færdighedsfag, jeg nævnte før. Dette Forældrenævn kan i det hele optræde som Skolens Værge i paakommende Tilfælde.

Jeg kommer saa til § 61. Her maa jeg tilstaa, at jeg mener, at denne Paragraf ikke blot tangerer Grundlovens § 83, men virkelig bryder ind over Grænserne. Jeg kan ikke se, at det er i Overensstemmelse med den Skolefrihed, som Grundlovens § 83 hjemler, at man i § 61 slaar fast, at „ingen privat Skole kan oprettes i København, forinden Skoledirektionens Tilladelse dertil er erhvervet“. Jeg forstaaer ikke bedre end, at det er i Strid med Grundlovens § 83, og jeg maa for øvrigt mene, at denne § 61 er et Rudiment. Vi staaar jo i Virkeligheden her overfor en Rest af den kongelige Anordning af 20. Marts 1844, men jeg tror, at det rigtigste var fuldstændig at fjerne dette Rudiment. Jeg kan ikke forstaa,

hvorfor man i København skulde være anderledes stillet med Hensyn til Oprettelse af frie Skoler end i det øvrige Land, og jeg mener, at denne § 61 ganske simpelt kan udgaa.

Men endnu staaar tilbage de hjemmeunderviste Børns Stilling, og jeg har ikke kunnet finde noget i Lovforslaget, der rigtig siger, hvordan Tilsynet med deres Undervisning skal foregaa. Der findes i Virkeligheden herom kun en Bemærkning i § 4, Stykke 3, hvor det hedder, at Skolekommissionen fører Tilsyn med, at privat underviste Børn modtager fyldestgørende Undervisning o. s. v. Det angaar altsaa ogsaa hjemmeunderviste Børn. Men hvis der ikke fastsættes noget mere i Loven herom, frygter jeg for, at saadanne Børn skulde kunne blive Genstand for ret stor Vilkaarlighed. Derfor mener jeg, at det bør fastsættes, hvordan denne Prøve skal foregaa og tillige, hvori man har Ret til at foretage Prøve af saadanne Børn. Men jeg tror, at dette uden Vanskelighed skulde kunne naas.

Efter dette Lovforslag stilles Realskoler under samme Overtilsyn som Gymnasieskoler, men dette er jo et fuldstændigt Brud med den historiske Udvikling herhjemme paa dette Omraade. Indtil 1886 stod Realskolerne under samme Overtilsyn som Latinskolerne, men i 1886 fik Realskolerne deres eget Overtilsyn, og det har, saa vidt jeg ved, virket overordentlig gavnligt. Indenfor den store Skolekommission har der, saa vidt jeg ved, været Enighed om at bevare denne Stilling. Derfor synes jeg, det er uheldigt, at man nu vil bryde den og gøre Realskolerne til et Vedhæng til Gymnasieskolerne. Jeg kan ikke se, at der findes hverken økonomisk eller pædagogisk Begrundelse for dette Brud med den historiske Udvikling. Jeg haaber derfor, at dette maa kunne ændres.

Saa kun nogle ganske faa Ord om de sønderjydske Skoleforhold. Jeg vil meget indtrængende henstille, at man tager under fornyet Overvejelse, om man virkelig skal gennemføre den her foreslaaede ny Skoleordning for Sønderjyllands Vedkommende. Sønderjylland har nu i fem Aar haft den midlertidige Skoleordning af 1920, og den har virket ganske overordentlig gavnligt dernede. Fra alle Sider, ogsaa fra de tyske Mindretals Side, er der Enighed herom. Nu ser jeg nok, at man bevarer Særbestemmelser for Sønderjyllands Vedkommende, man bevarer saaledes den stedlige Skolekommission for hver Skole. Det gjorde mig ondt, at den højtærede Minister ikke synes om disse